

B&W Adviesnota

Onderwerp	Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 'Waardevol Venray'
Zaaknummer	
B&W datum	7 mei 2024
Naam steller	Medewerker team Wijk, Dorp en Vastgoedbeheer
Teammanager	Teammanager team Wijk, Dorp en Vastgoedbeheer
Portefeuillehouder	Erik van Daal

Besproken met portefeuillehouder?

Ja, met Erik van Daal op 22 april 2024

Openbaarheid

Ja, per direct.

Bevoegd orgaan

Raad

Ter advisering aanbieden aan Commissie Werken en Besturen en Raad

---

Advies

1. De raad voor te stellen om het Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 'Waardevol Venray' vast te stellen en de Kadernota Afvalbeleid 2013-2025 in te trekken.

Inleiding

Een belangrijke verantwoordelijkheid van gemeenten is de regie over huishoudelijke afval- en grondstoffen. De kaders hoe om te gaan met onze afval- en grondstoffen staan beschreven in de Kadernota Afval 2013-2025. Omdat deze beleidsperiode binnenkort afloopt, is het tijd voor een nieuw beleidsplan voor de komende tien jaar.

Beoogd resultaat

Richting geven aan de ambities voor een circulair Venray in 2035, door de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren.

Argumenten

1.1 De beleidsperiode van de Kadernota Afvalbeleid 2013-2025 loopt af

De gemeente heeft een beleidsplan nodig over hoe om te gaan met onze huishoudelijke afval- en grondstoffen. Doordat de beleidsperiode van de huidige Kadernota Afvalbeleid binnenkort afloopt, is het aan de raad om een beleidsplan vast te stellen. Het nieuwe Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 'Waardevol Venray' dient als opvolger.

1.2 Het is een opdracht binnen het collegeprogramma 2022-2026

Het opstellen van een opvolger van de huidige Kadernota Afvalbeleid 2013-2025 is opgenomen in het collegeprogramma 2022-2026. Met het nieuwe Grondstoffenbeleidsplan geven we hier invulling aan.

1.3 Het plan past binnen de al vastgestelde Visie Circulaire Economie

In 2021 stelde de raad de Visie Circulaire Economie vast. Hierin staat dat in 2035 een circulaire werkwijze in Venray een vanzelfsprekend uitgangspunt is. Dit houdt in: het maximaliseren van de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen en het minimaliseren van waardevernietiging. Het Grondstoffenbeleidsplan sluit hier met de gestelde ambities naadloos op aan.

1.4 Het is een uitwerking van landelijk beleid

Het plan past binnen het Rijksbrede programma 'Nederland Circulair in 2050'. Dit heeft als doel dat er in 2050 geen verspilling meer is van grondstoffen. Maatregelen hiervoor zijn opgenomen in het 'Nationaal Programma Circulaire Economie 2023- 2030' (NPCE), zoals het streven naar een landelijk dekkend netwerk van circulaire ambachtscentra. Door de focus op afvalpreventie en het voorkomen van grof huishoudelijk afval draagt het Grondstoffenbeleidsplan bij aan een reductie van het gebruik van nieuwe, primaire grondstoffen. Ook gaat het plan mee met het herziene uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstoffen (VANG). VANG richt zich in de toekomst voortaan op recycledoelstellingen in plaats van op scheidingsdoelstellingen.

1.5 Het plan bevat de benodigde ambities voor een circulair Venray

Om een circulair Venray dichterbij te brengen zijn nieuwe, verbeterde ambities nodig. Ambities die verder gaan dan alleen de gescheiden inzameling van grondstoffen. Ambities met meer focus op preventie en op recycling. Deze nieuwe ambities zijn de komende tien jaar nodig om onze afvalberg te verkleinen (of zelfs te doen verdwijnen) en recyclingpercentages te vergroten. Met de gekozen thema's valt de grootste winst te behalen voor Venray richting het beoogde resultaat.

1.6 Inwoners vinden het milieuaspect het belangrijkste aan de afvalinzameling

Afval- en grondstoffenbeleid is altijd een balanceeract tussen drie factoren: (1) milieu, (2) service voor de inwoner en (3) kosten. Uit de inwonerspelling van 2023 blijkt dat de meeste inwoners het milieuaspect het belangrijkste vinden. In het plan ligt de focus ook op het milieuaspect, waarbij 'service' en 'kosten' vooral in proportie zullen blijven. Deze focus is nodig als een circulaire werkwijze vanzelfsprekend moet zijn in 2035.

1.7 Het verbetert de leefbaarheid van Venray

Door de inzet op het verkleinen van de afvalberg is er uiteindelijk ook minder afval in het straatbeeld te zien. De focus op de optimalisatie van het huidige inzamelsysteem beoogt vermindering van afvaloverlast, wat de leefbaarheid ten goede komt.

1.8 Het draagt bij aan de reductie van CO₂ uitstoot.

Door minder te consumeren, de totale afvalberg te verkleinen en de verbranding van afval te verminderen wordt ook de CO₂ uitstoot gereduceerd. Inzetten op het hoogwaardig hergebruiken van materialen bevordert dit.

1.9 De kosten van afvalverbranding nemen toe

De kosten van afvalverbranding nemen toe door een stijgende afvalstoffenbelasting en CO₂ heffing voor afvalenergiecentrales vanuit het Rijk. De focus op de vermindering van de afvalberg in het Grondstoffenbeleidsplan zorgt ervoor dat we steeds minder afval hoeven te verbranden en daarmee kosten besparen.

Kanttekeningen of risico's

1.1 Financiële plaatje nog onduidelijk

Doordat het Grondstoffenbeleidsplan kaderstellend is en nog geen concrete maatregelen bevat, blijft het financiële plaatje nog onduidelijk. Aanpassingen aan de milieustraat bijvoorbeeld zijn nodig, maar we weten nu nog niet in welke mate. Voor dit soort maatregelen volgen losse voorstellen aan het college of de raad als het niet gedekt kan worden uit bestaande reserveringen. Het uitvoeringsprogramma, dat volgt op het Grondstoffenbeleidsplan, geeft meer duidelijkheid over de financiën.

1.2 In tien jaar tijd kan veel gebeuren

Omdat het plan uitgaat van de Visie Circulaire Economie is de looptijd hierop afgestemd. Tien is jaar is een lange tijd, waarbij het moeilijk te voorspellen is hoe 2035 eruitziet. Maar we kunnen het ons wel *voorstellen*. De doelen in het plan zijn dan ook ambitieuze stippen op de horizon, maar niet geheel onrealistisch. Omdat de looptijd lang is, zorgen we voor flexibiliteit in de strategie en continue monitoring om tussentijds bij te kunnen sturen. In het uitvoeringsprogramma is hier ook aandacht voor.

1.3 Gedragsveranderingen zijn lastig

Het tot een succes maken van een meer circulair afval- en grondstoffenbeleid vraagt van zowel gemeente als inwoners om een gedragsverandering. Deze zijn lastig om te realiseren, zo blijkt ook bij de invoering van het nieuwe afvalinzamelsysteem in 2022. Hoewel de impact van het nieuwe Grondstoffenplan op het dagelijks handelen van de inwoners minder groot is, houden we in het uitvoeringsprogramma rekening met de uitdagingen op het gebied van gedragsverandering.

Communicatie

Na vaststelling door de raad wordt het Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 bekendgemaakt in het gemeenteblad op Overheid.nl. De inwoners worden via de gemeentelijke kanalen op de hoogte gebracht van de nieuwe ambities voor de komende tien jaar als het gaat om het grondstoffenbeleid.

Financiële gevolgen

Het vaststellen van het Grondstoffenbeleidsplan heeft geen directe financiële gevolgen. Dit komt doordat het plan kaderstellend is en niet over specifieke maatregelen gaat. Die volgen in het uitvoeringsprogramma, welke een collegebevoegdheid is. Als daaruit blijkt dat er (grotere) financiële gevolgen zijn die niet uit bestaande budgetten binnen de afvalstoffenheffing gedekt kunnen worden, doen we een separaat voorstel aan het college of aan de raad.

Vervolgtraject besluitvorming

Het Grondstoffenbeleidsplan wordt verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Afhankelijk van de impact van de te nemen maatregelen, volgen er de komende jaren nog separate voorstellen.

Evaluatie

De raad wordt door middel van een tussen- en eindevaluatie op de hoogte gehouden van de voortgang van de ambities.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 'Waardevol Venray'
2. Concept Raadsbesluit Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035
3. Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 'Waardevol Venray'

Naslagwerk

1. Kadernota Afval 2013-2025
2. Evaluatie Kadernota Afval 2013-2025 (2023)

Raadsvoorstel

Onderwerp Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035

Zaaknummer		Steller	Medewerker team WDV
		Team	Wijk, Dorp en Vastgoedbeheer
Raad datum	27 juni 2024	Teammanager	Teammanager WDV
		Portefeuillehouder	Erik van Daal

Openbaarheid

Ja, per direct.

Ter advisering/kennisneming/bespreking

Ter advisering

Voorstel

1. Het Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 'Waardevol Venray' vast te stellen en de Kadernota Afvalbeleid 2013-2025 in te trekken.

Inleiding

Een belangrijke verantwoordelijkheid van gemeenten is de regie over huishoudelijke afval- en grondstoffen. De kaders over hoe om te gaan met onze afval- en grondstoffen staan beschreven in de Kadernota Afvalbeleid 2013-2025. Omdat deze beleidsperiode binnenkort afloopt, is het tijd voor een nieuw beleidsplan voor de komende tien jaar.

Beoogd resultaat

Een circulaire werkwijze in Venray vanzelfsprekend maken richting 2035, door de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren.

Argumenten

1.1 De beleidsperiode van de Kadernota Afvalbeleid 2013-2025 loopt af

De gemeente heeft een beleidsplan nodig over hoe om te gaan met onze huishoudelijke afval- en grondstoffen. Doordat de beleidsperiode van de huidige Kadernota Afvalbeleid binnenkort afloopt, is het aan u als raad om een beleidsplan vast te stellen. Als opvolger stellen we het nieuwe Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 'Waardevol Venray' voor.

1.2 Het plan past binnen de al vastgestelde Visie Circulaire Economie

In 2021 stelde u als raad de Visie Circulaire Economie vast. Hierin staat dat in 2035 een circulaire werkwijze in Venray een vanzelfsprekend uitgangspunt is. Dit houdt in: het maximaliseren van de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen en het minimaliseren van waardevernietiging. Het Grondstoffenbeleidsplan sluit hier met de gestelde ambities naadloos op aan.

1.3 Het is een opdracht binnen het collegeprogramma 2022-2026

Het opstellen van een opvolger van de huidige Kadernota Afvalbeleid 2013-2025 is opgenomen in het collegeprogramma 2022-2026. Met het nieuwe Grondstoffenbeleidsplan geven we hier invulling aan.

1.4 Het is een uitwerking van landelijk beleid

Het plan past binnen het Rijksbrede programma 'Nederland Circulair in 2050'. Dit heeft als doel dat er in 2050 geen verspilling meer is van grondstoffen. Maatregelen hiervoor zijn opgenomen in het 'Nationaal Programma Circulaire Economie 2023- 2030' (NPCE), zoals het streven naar een landelijk dekkend netwerk van circulaire ambachtscentra. Door de focus op afvalpreventie en het voorkomen van grof huishoudelijk afval draagt het Grondstoffenbeleidsplan bij aan een reductie van het gebruik van nieuwe, primaire grondstoffen. Ook gaat het plan mee met het herziene uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstoffen (VANG). VANG richt zich in de toekomst voortaan op recycledoelstellingen in plaats van op scheidingsdoelstellingen.

1.5 Het plan bevat de benodigde ambities voor een circulair Venray

Om een circulair Venray dichterbij te brengen zijn nieuwe, verbeterde ambities nodig. Ambities die verder gaan dan alleen de gescheiden inzameling van grondstoffen. Ambities met meer focus op preventie en op recycling. Deze nieuwe ambities zijn de komende tien jaar nodig om onze afvalberg te verkleinen (of zelfs doen verdwijnen) en recyclingpercentages te vergroten. Met de gekozen thema's valt de grootste winst te behalen voor Venray richting het beoogde resultaat.

1.6 Inwoners vinden het milieuaspect het belangrijkste aan de afvalinzameling

Afval- en grondstoffenbeleid is altijd een balanceeract tussen drie factoren: (1) milieu, (2) service voor de inwoner en (3) kosten. Uit de inwonerspelling van 2023 blijkt dat de meeste inwoners het milieuaspect het belangrijkste vinden. In het plan ligt de focus op het milieuaspect, waarbij 'service' en 'kosten' vooral in verhouding zullen blijven. Deze focus is nodig als een circulaire werkwijze vanzelfsprekend moet zijn in 2035.

1.7 Het verbetert de leefbaarheid van Venray

Door de inzet op het verkleinen van de afvalberg is er uiteindelijk ook minder afval in het straatbeeld te zien. De focus op de optimalisatie van het huidige inzamelsysteem beoogt vermindering van afvaloverlast, wat de leefbaarheid ten goede komt.

1.8 Het draagt bij aan de reductie van CO₂ uitstoot.

Door minder te consumeren, de totale afvalberg te verkleinen en de verbranding van afval te verminderen wordt ook de CO₂ uitstoot gereduceerd. Inzetten op het hoogwaardig hergebruiken van materialen bevordert dit.

1.9 De kosten van afvalverbranding nemen toe

De kosten van afvalverbranding nemen toe door een stijgende afvalstoffenbelasting en CO₂ heffing voor afvalenergiecentrales vanuit het Rijk. De focus op de vermindering van de afvalberg in het Grondstoffenbeleidsplan zorgt ervoor dat we steeds minder afval hoeven te verbranden en daarmee kosten besparen.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Financiële plaatje nog onduidelijk

Doordat het Grondstoffenbeleidsplan kaderstellend is en nog geen concrete maatregelen bevat, blijft het financiële plaatje nog onduidelijk. Aanpassingen aan de milieustraat bijvoorbeeld zijn nodig, maar we weten nu nog niet in welke mate. Voor dit soort maatregelen volgen losse voorstellen aan het college of de raad als het niet gedekt kan worden uit bestaande reserveringen. Het uitvoeringsprogramma, dat volgt op het Grondstoffenbeleidsplan, geeft meer duidelijkheid over de financiën.

1.2 In tien jaar tijd kan veel gebeuren

Omdat het plan uitgaat van de Visie Circulaire Economie is de looptijd hierop afgestemd. Tien is jaar is een lange tijd, waarbij het moeilijk te voorspellen is hoe 2035 eruitziet. Maar we kunnen het ons wel *voorstellen*. De doelen in het plan zijn dan ook ambitieuze stippen op de horizon, maar niet geheel onrealistisch. Omdat de looptijd lang is, zorgen we voor flexibiliteit in de strategie en continue monitoring om tussentijds bij te kunnen sturen. In het uitvoeringsprogramma is hier ook aandacht voor.

1.3 Gedragsveranderingen zijn lastig

Het tot een succes maken van een meer circulair afval- en grondstoffenbeleid vraagt van zowel gemeente als inwoners om een gedragsverandering. Deze zijn lastig om te realiseren, zo blijkt ook bij de invoering van het nieuwe afvalinzamelsysteem in 2022. Hoewel de impact van het nieuwe Grondstoffenplan op het dagelijks handelen van de inwoners minder groot is, houden we in het uitvoeringsprogramma rekening met de uitdagingen op het gebied van gedragsverandering.

Communicatie

Na uw besluit tot vaststelling wordt het Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 bekendgemaakt in het gemeenteblad op Overheid.nl. De inwoners worden via de gemeentelijke kanalen op de hoogte gebracht van de nieuwe ambities voor de komende tien jaar als het gaat om het grondstoffenbeleid.

Financiële gevolgen

Het vaststellen van het Grondstoffenbeleidsplan heeft geen directe financiële gevolgen. Dit komt doordat het plan kaderstellend is en niet over specifieke maatregelen gaat. Die volgen in het uitvoeringsprogramma. Als daaruit blijkt dat er grotere financiële gevolgen zijn die niet uit bestaande budgetten binnen de afvalstoffenheffing gedekt kunnen worden, volgt een separaat voorstel aan de raad.

Vervolgtraject besluitvorming

Het Grondstoffenbeleidsplan wordt verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Afhankelijk van de impact van de te nemen maatregelen, volgen er de komende jaren separate voorstellen.

Evaluatie

Uw raad wordt door middel van een tussen- en eindevaluatie op de hoogte gehouden van de voortgang van de ambities.

Bijlagen

1. Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 'Waardevol Venray'
2. Concept Raadsbesluit Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035

Naslagwerk

1. Kadernota Afval 2013-2025
2. Evaluatie Kadernota Afval 2013-2025 (2023)

Onderwerp

Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 'Waardevol Venray'

Datum 27 juni 2024

Pagina 1 van 1

De raad van Venray,

gelezen het advies van B en W, d.d. 7 mei 2024,

gelezen het advies van de commissie Werken en Besturen, d.d. 5 juni 2024,

besluit:

het Grondstoffenbeleidsplan 2025-2035 'Waardevol Venray' vast te stellen en de Kadernota Afvalbeleid 2013-2025 in te trekken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 27 juni 2024

De griffier,

S.A. Boere

GRONDSTOFFENBELEIDSPLAN 2025-2035

Bedankt!

voor het scheiden
van uw afval

- Mede dankzij u is sinds 1 maart 2022:
- ✓ het ingezamelde restafval bijna gehalveerd
  - ✓ er 2,5 keer meer GFT+E aan huis ingezameld
  - ✓ er nog geen één PMD-vracht afgekeurd
  - ✓ bijna 1,5 keer meer 'zuiver' PMD ingezameld

VOORWOORD

Venray, 27 juni 2024

Een belangrijke verantwoordelijkheid van gemeenten is het beheer van huishoudelijke afval- en grondstoffen. De grondstoffen die we in onze gemeente inzamelen zijn essentieel voor de circulaire ambities van Venray. Het onderwerp raakt alle inwoners in het dagelijks handelen.

Nu de looptijd van de Kadernota Afvalbeleid 2013-2025 'Venray rijk aan grondstoffen' eindigt, is het tijd om de doelstellingen van het Venrayse afval- en grondstoffenbeleid opnieuw onder de loep te nemen. Twee jaar geleden is er een grote ommezwaai geweest in de wijze waarop we het afval inzamelen. En hoewel het aan de voorkant altijd beter kan, is er achter de schermen een significant resultaat¹ behaald dankzij de inwoners van onze gemeente. Het restafval is met maar liefst de helft afgenomen! De vraag rijst: hoe nu verder? Welke ambities streven we de komende tien jaar na als gemeente Venray?

Met dit Grondstoffenbeleidsplan willen we in de toekomst de nadruk leggen op het voorkomen van huishoudelijk afval, focussen op de kwaliteit van de grondstoffen die we inzamelen en het repareren en hergebruiken van producten. Dat is waar de meeste winst nog te behalen valt richting een circulair Venray. Hier hebben we de inwoners hard bij nodig. Zij zijn consument en scheiden namelijk het 'afval'. Wij gaan onze inwoners daarom laten inzien wat de waarde is van de grondstoffen die ze uitsorteren. Een Waardevol Venray, rijk aan grondstoffen.

College van Burgemeester en Wethouders

Binnen een **circulair Venray** is de circulaire werkwijze een vanzelfsprekend uitgangspunt. We maximaliseren de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen en minimaliseren waardevernietiging.

---

¹ Zie de Evaluatie afvalbeleid 2013-2025 uit 2023.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	1
Samenvatting	3
1. Over het Grondstoffenbeleidsplan	5
2. Relevante kaders en ontwikkelingen	6
3. Venray circulair	9
4. Focusthema's en doelstellingen	10
5. Strategische aanpak	15
6. Uitvoeringsprogramma	19

SAMENVATTING

Aanleiding voor dit Grondstoffenbeleidsplan is de afloop van de huidige Kadernota Afvalbeleid 2013-2025. In dit plan stellen we nieuwe doelen voor de komende tien jaar. Deze doelen hangen we op aan de Visie Circulaire Economie, die de gemeenteraad in 2021 vaststelde. Deze visie houdt in dat we de **herbruikbaarheid van producten en grondstoffen maximaliseren en de waardevernietiging van grondstoffen minimaliseren**.

De grootste winst voor een circulaire werkwijze in Venray valt te behalen op onderstaande drie thema's. Bij ieder thema is een doelstelling geformuleerd als stip op de horizon in 2035. Ambitieuze, maar niet geheel onrealistische doelen die ons houvast gaan geven.

Focusthema's:

1. **Afvalpreventie.** Beter nog dan recyclen is afval voorkomen.
2. **Kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen.** Hoe beter de kwaliteit, hoe meer er gerecycled kan worden.
3. **Grof huishoudelijk afval.** Het scheidingspercentage kan onder meer op onze milieustraat nog omhoog.
4. **Optimalisatie huidig inzamelsysteem.** Kleine verbeteringen inzamelsysteem fijn huishoudelijk afval en verminderen afvaloverlast.

Bijbehorende doelstellingen richting 2035:

1. In 2035 zamelen we in de gemeente Venray nog maximaal 370 kilo aan grondstoffen per inwoner per jaar in. Dit is inclusief wat er nog eventueel aan restafval overblijft in 2035.
2. Ten aanzien van de kwaliteit:
  - a. In 2028 weet de gemeente wat de vervuilingpercentages zijn van het ingezameld GFT+E, PMD, oud papier, glas, luiers en textiel. Ook weet de gemeente welk percentage van deze stromen de eindverwerkers daadwerkelijk recyclen.
  - b. In 2035 is de eerder inzichtelijk gemaakte vervuiling van iedere afvalstroom met de helft afgenomen.
3. In 2035 is het scheidingspercentage van het grof huishoudelijk afval opgelopen van de huidige 82% tot 95%.
4. Ten aanzien van het huidig inzamelsysteem:
  - a. In 2035 is het scheidingspercentage van het fijn huishoudelijk afval minimaal 85%².
  - b. In 2035 zijn inwoners tevreden en beoordelen zij het inzamelsysteem (vergelijkbaar met de inwonerspeiling uit 2023) minimaal met een 7,5.

Dit Grondstoffenbeleidsplan bevat de kaders voor de komende tien jaar. Concrete maatregelen volgen nog in een uitvoeringsprogramma. Met een strategische aanpak en de betrokkenheid van de inwoners bij de uitvoering, zetten we met dit Grondstoffenbeleidsplan een forse stap richting een circulair Venray.

---

² Meest recente cijfer is van 2022, toen was dit 82%.

1. OVER HET GRONDSTOFFENBELEIDSPLAN

Het Grondstoffenbeleidsplan is een kaderstellend document. In dit plan staan de ambities die we voor ogen hebben, de doelen die we willen behalen en de strategie waarmee we de doelen willen bereiken. Het Grondstoffenbeleidsplan vormt hiermee een stevige basis van waaruit we in de toekomst concrete maatregelen opstellen. We kiezen een looptijd van tien jaar (2025-2035). Hiermee lopen we in de pas met de door de raad vastgestelde Visie Circulaire Economie, waarmee we een circulair Venray nastreven in 2035. Het is lastig om in de toekomst te kijken, maar met de doelen in dit plan zetten we op ambitieuze wijze - maar niet geheel onrealistisch - duidelijke stippen op de horizon. Concrete maatregelen volgen later nog in een uitvoeringsprogramma, maar her en der staan wel voorbeelden van maatregelen genoemd in dit document.

Het Grondstoffenbeleidsplan is gebaseerd op de uitgebreide evaluatie van de Kadernota Afval 2013-2025, de daarbij behorende inwonerspeiling van maart 2023 en mede ingegeven door de landelijke (en Europese) trends en ontwikkelingen op het gebied van afval en grondstoffen. Bij het opstellen van het beleidsplan is rekening gehouden met de ambities op Circulaire Economie. Ter voorbereiding is de raad op 31 augustus 2023 op werkbezoek geweest bij het milieustation en is er op 7 december 2023 een raadsavond georganiseerd.

Hoewel er landelijk nog veel over afvalbeleid wordt gesproken, noemen we dit plan bewust een grondstoffenbeleidsplan om de focus op de 'grondstoffen' te leggen. De ambitie is immers om het aandeel 'afval' te verminderen.

Focus: het beleidsplan richt zich alleen op afval en grondstoffen van **huishoudens**, waarvoor we als gemeente de wettelijke verantwoordelijkheid dragen om de inzameling en verwerking te regelen.

Bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor het beheer van hun afvalstromen.

2. RELEVANTE KADERS EN ONTWIKKELINGEN

Hoewel gemeenten grotendeels zelf het afvalbeleid mogen vormgeven, moeten we wel rekening houden met landelijke kaders en trends en ontwikkelingen. Hier schetsen we kort de belangrijkste op een rij.

Nederland circulair in 2050

Te veel grondstoffen worden nog verspild (en verbrand). Europees en nationaal spreken we daarom steeds minder van afval en juist meer van grondstoffen. Afval wordt namelijk vaak als ongewenst gezien, terwijl de term grondstoffen juist laat zien dat 'afval' waardevol is. Het Rijksbrede programma 'Nederland Circulair in 2050' heeft als doel dat er in 2050 geen verspilling meer is van grondstoffen (oftewel dat er geen restafval meer is). Maatregelen hiervoor heeft het Rijk opgenomen in het 'Nationaal Programma Circulaire Economie 2023- 2030' (NPCE), zoals het streven naar een landelijk dekkend netwerk van circulaire ambachtscentra.³ Recyclebare grondstoffen moeten zo efficiënt mogelijk worden ingezet. De gemeente speelt hierin als regisseur een belangrijke rol, omdat zij de inzameling en verwerking van afval regelt en via communicatie en andere instrumenten de consumptie kan beïnvloeden.

VANG-programma herijkt

Het uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstoffen (VANG Huishoudelijk Afval), waarmee de overheid gemeenten stimuleert om maximaal 100 kilo restafval per inwoner per jaar en 75% afvalscheiding te realiseren, is herzien. Waar de focus eerder lag op de kwantiteit (minder restafval) ligt de komende jaren de focus op de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen. Dit om de recyclebaarheid van de grondstoffen te verbeteren. Ook richt VANG zich nu meer op de voorkant van de keten (het voorkomen van afval).

Van Landelijk Afvalbeheer Plan naar Circulair Materialen Plan

De focus op een circulaire economie heeft ook gevolgen voor de wet- en regelgeving. In het Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP3) staat het Nederlandse afvalbeleid beschreven. Tot nu toe is LAP3 met name gericht op het verwerken van afvalstromen. In 2025 komt er een Circulair Materialen Plan (CMP) om invulling te geven aan de bredere blik op grondstoffen. Het CMP stimuleert gemeenten om niet alleen te kijken naar hoeveel er gescheiden ingezameld wordt, maar ook hoeveel er uiteindelijk gerecycled wordt.

---

³ Zie ook het kopje 'Grof huishoudelijk afval' bij hoofdstuk 4.

⁴ Ook afvalenergiecentrales vallen onder de CO₂-heffing voor de industrie. Nu dispensatierechten (die bedrijven inzetten om voor een deel van hun CO₂-uitstoot geen CO₂-heffing te betalen) afgebouwd worden, gaan vanaf 2025 ook gemeenten via de afvalverwerkingskosten meebetalen aan deze heffing op uitgestoten CO₂.

Stijgende kosten

De afvalbeheerkosten zijn in de afgelopen jaren flink gestegen en het einde lijkt nog niet in zicht. Zo gebruikt de Rijksoverheid fiscale prikkels om restafval te verminderen. De verbranding van restafval wordt de komende jaren steeds zwaarder belast (via de afvalstoffenbelasting). Ook komt het Rijk met een CO₂-heffing⁴ om industriële bedrijven te stimuleren te verduurzamen, waaronder afvalverbrandingsinstallaties. Dit lijkt nog een behoorlijke kostenpost te worden in de toekomst. Verder hanteren afvalverwerkers steeds strengere acceptatie-eisen voor afval, waardoor het risico op afgekeurd afval toeneemt. Afkeur van vrachten betekent hogere verwerkingskosten en soms ook een lagere vergoeding, bijvoorbeeld bij plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken (PMD). Daarnaast drijven een toename van loon- en transportkosten de prijs op van de afvalinzameling. De afgelopen jaren is flink geïndexeerd door leveranciers en dienstverleners. Deze stijgende kosten maken het des te belangrijker om zo min mogelijk (grof) restafval te hebben.

Producentenverantwoordelijkheid

In Nederland wordt gewerkt aan systemen voor Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor diverse soorten afval. Denk aan verpakkingen, textiel of matrassen. Producenten zijn dan verantwoordelijk voor het afvalbeheer van de producten die zij op de markt brengen. Omdat gemeenten een belangrijke rol spelen bij de inzameling, is het een ontwikkeling waar brancheverenigingen - waaronder de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) - bovenop zitten. Veel is nog onduidelijk over hoe de UPV's eruit komen te zien.

Standaardisering inzameling

Nog een ontwikkeling om in de gaten te houden is het verkennende onderzoek om afvalinzameling landelijk te standaardiseren. Meer eenduidigheid en herkenning bij inwoners is namelijk van belang bij afvalscheiding. De inzameling is nu een bevoegdheid van gemeenten in het kader van hun wettelijke zorgplicht. Gemeenten weten immers welk inzamelsysteem het beste past binnen de eigen gemeentegrenzen. Vooral nog focust de verkenning van de standaardisering op het gebruik van eenzelfde communicatie over afvalscheiding.

Discussie bron- of nascheiding

Een langslpende discussie in de afvalwereld gaat over de voor- en nadelen van bronscheiding (scheiding aan huis) tegenover nascheiding (afvalscheiding door een machine). Dit speelt met name in gemeenten waar het lastig is om aan huis goed te scheiden. In de gemeente Venray is hier geen sprake van, want bronscheiding levert in onze matig stedelijke gemeente vooralsnog de beste scheidingsresultaten op. De keuze voor bron- of nascheiden gaat in de praktijk alleen over PMD-afval. Andere afvalsoorten zijn te veel vervuild of onbruikbaar voor recycling doordat het bij nascheiding in aanraking komt met nat, organisch afval. Voorstanders van nascheiding roemen het gemak voor de inwoners. Voorstanders van bronscheiding vinden het juist belangrijk dat inwoners zich bewust worden van de hoeveelheid afval die zij produceren.

Terugtrekking bedrijven private inzamelmarkt

Het private bedrijfsleven verliest steeds meer de belangstelling voor het inzamelen van huishoudelijk afval bij huishoudens. Dit heeft gevolgen voor gemeenten zoals Venray, waar een private partij het huishoudelijk afval inzamelt. Er is een trend gaande waarbij gemeenten niet meer aanbesteden, maar voor een publieke partij kiezen. Bijvoorbeeld via een gemeenschappelijke regeling, overheidsbedrijf of een eigen dienst opzetten. Voorlopig zit gemeente Venray nog goed bij Remondis-Biemans, maar het is belangrijk de markt goed te volgen en op tijd een keuze voor de toekomst te maken.

3. VENRAY CIRCULAIR

Wat is ons doel op de lange termijn?

In dit Grondstoffenbeleidsplan gaan we uit van de visie die de gemeenteraad van Venray eerder al heeft vastgesteld: de Visie Circulaire Economie. Hierin staat beschreven hoe we van een wegwerpmaatschappij naar een duurzame maatschappij willen, waarin grondstofketens gesloten zijn en er geen onnodige verspilling van grondstoffen plaatsvindt. De visie voor de lange termijn:

"We willen zuinig omgaan met de grondstoffen van de aarde door de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren. In 2035 is de circulaire werkwijze in Venray een vanzelfsprekend uitgangspunt."

De rol die de gemeente heeft als regisseur van grondstoffen is belangrijk om invulling te geven aan een circulair Venray in 2035. De herbruikbaarheid van producten en recyclebaarheid van grondstoffen is namelijk voor een groot deel afhankelijk van hoe het grondstoffenbeleid is ingericht. Binnen de gemeente is dan ook nauw contact tussen de beleidsvelden 'Afval' en 'Circulaire Economie'.

Elementen van het afval- en grondstoffenbeleid

Om een circulair Venray in 2035 dichterbij te brengen, zijn uitdagende ambities nodig op het gebied van afval en grondstoffen. Daarbij houden we rekening met het feit dat dit beleid altijd een balanceeract is tussen drie factoren uit de zogenaamde 'afvaldriehoek':

- **Milieu:** hoe zorgt het beleid ervoor dat we zo min mogelijk grondstoffen verspillen en deze zo hoogwaardig mogelijk verwerken?
- **Service:** hoe maken we het inwoners gemakkelijk om hun grondstoffen aan te bieden?
- **Kosten:** hoe zorgen we ervoor dat het beleid op een acceptabel kostenniveau blijft voor de inwoners?

Uit de inwonerspeiling van 2023 blijkt dat de meeste inwoners het milieuaspect het belangrijkste vinden van de drie. Hier zal ook de focus op liggen om meer circulair te worden. De aspecten 'service' en 'kosten' moeten vooral in verhouding blijven.

4 FOCUSTHEMA'S EN DOELSTELLINGEN

Sinds het nieuwe inzamelsysteem per 1 maart 2022 is het scheidingspercentage van het fijn huishoudelijk afval opgelopen tot 84% in 2022 ten opzichte van 76% in 2021. De hoeveelheid restafval is flink afgenomen. In het eerste volledige jaar van het nieuwe inzamelsysteem (2023) zitten we nog rond de 80 kilo restafval (fijn + grof) per inwoner per jaar ten opzichte van 135 kilo in 2021. Hoewel het optimaliseren van het huidige inzamelsysteem kan leiden tot nog betere resultaten, is de grootste winst te behalen op de eerste drie terreinen:

1. **Afvalpreventie.** Beter nog dan recyclen is afval voorkomen.
2. **Kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen.** Hoe beter de kwaliteit, hoe meer er gerecycled kan worden.
3. **Grof huishoudelijk afval.** Het scheidingspercentage kan onder meer op onze milieustraat nog omhoog.
4. **Optimalisatie huidig inzamelsysteem.** Kleine verbeteringen inzamelsysteem fijn huishoudelijk afval en verminderen afvaloverlast.

Focusthema 1: Afvalpreventie

Iedere inwoner van Venray produceert gemiddeld zo'n 470 kilo afval per jaar. Hoewel Nederland een van de koplopers is in Europa wat betreft afvalscheiding en recycling, zijn we tegelijkertijd een van de landen met bovengemiddeld veel afval. Om dichterbij een circulair Venray te komen, speelt afvalpreventie een sleutelrol. Afvalpreventie focust op vermindering van afval, hergebruik en reparatie van producten. Hiermee voorkomen we nieuwe aankopen en de noodzaak tot afvalscheiding en recycling. Het is dus tijd dat gemeenten ook wat verder vooraan in de keten kijken en niet alleen focussen op gescheiden inzameling en verwerking van afval en grondstoffen. Ondanks de waarde die we toedichten aan de gescheiden ingezamelde grondstoffen, is voorkomen nog beter. Met dit nieuwe Grondstoffenbeleidsplan streven we ernaar om de totale hoeveelheid afval (en daarmee ook de grondstoffen) die inwoners van de gemeente Venray produceren te verminderen.

Doel 1:

In 2035 zamelen we in de gemeente Venray nog maximaal 370 kilo aan grondstoffen per inwoner per jaar in. Dit is inclusief wat er nog eventueel aan restafval overblijft in 2035.

Voorbeeld: in het kader van **afvalpreventie** zijn er allerlei maatregelen mogelijk. Denk aan zindelijkheidstraining en het stimuleren van wasbare luiers om luierafval te voorkomen of het promoten van verpakkingsvrij winkelen met Venrayse ondernemers.

Focusthema 2: Kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen

Afvalscheiding is geen doel op zich. We scheiden ons afval om zoveel mogelijk te kunnen recycleren. In de toekomst komt steeds meer de nadruk op de zuiverheid van de gescheiden ingezamelde stromen zoals GFT+E, PMD, papier, glas en textiel. Hoe beter de kwaliteit (lees: met zo min mogelijk afval dat er niet in thuishoort) en hoe hoger het rendement van de verwerker, hoe meer afval volledig te recycleren is.

Het is een ketenverantwoordelijkheid om de vervuiling van gescheiden ingezameld afval te verminderen. In die keten zitten de consument (inwoner), gemeente, inzamelaar, sorteerder en eindverwerker. Op dit moment is het zicht op de kwaliteit van de ingezamelde stromen in Venray beperkt. Sinds maart 2022 hebben we geen afgekeurd PMD-afval meer, maar we weten niet precies wat de vervuiling van het PMD is. We weten dat we geen afgekeurd GFT+E afval hebben, omdat op de overslag⁵ ook het afval van de gemeenten Gennep en Bergen erbij komt. De eindverwerker kan ons dus niet afrekenen op vervuild GFT+E. Uiteraard wil dit niet zeggen dat er geen vervuiling in ons GFT+E afval voorkomt.

Om een circulair Venray dichterbij te brengen, willen we eerst inzicht krijgen in hoe vervuild onze grondstoffen zijn en hoeveel er daadwerkelijk gerecycled wordt. We gaan hiervoor meer samenwerken met alle schakels in de keten. Eerst met de inzamelaar en de verwerker om zicht te krijgen op wat we inzamelen, om daarna op gerichte wijze de inwoners te inspireren om beter te scheiden. Het is noodzakelijk dat onze inwoners afval als grondstof gaan zien. Terugkoppeling naar de inwoners van de bevindingen zijn dus ook van groot belang.

Doel 2:

- a) *In 2028 weet de gemeente wat de vervuilingpercentages zijn van het ingezameld GFT+E, PMD, oud papier, glas, luiers en textiel. Ook weet de gemeente welk percentage van deze stromen de eindverwerkers daadwerkelijk recycleren.*
- b) *In 2035 is de eerder inzichtelijk gemaakte vervuiling van iedere afvalstroom met de helft afgenomen.*

Voorbeelden van maatregelen om de **kwaliteit van grondstoffen** inzichtelijk te maken zijn regelmatige sorteeranalyses, visuele inspecties door de afvalcoach en de inzet van kunstmatige intelligentie op de inzamelvoertuigen en de overslaglocatie.

⁵ Een overslaglocatie is de plek waar inzamelwagens hun vracht lossen. Van hieruit wordt het afval in grotere hoeveelheden naar de afvalverwerker getransporteerd.

Focusthema 3: Grof huishoudelijk afval

Het voorkomen en beter scheiden van grof huishoudelijk afval is een noodzakelijke stap om dichterbij het doel te komen van een circulair Venray. Overigens niet alleen vanuit milieuoverwegingen. Het verbranden van grof restafval staat bovenaan onze kostenlijst als het gaat om afvalverwerking en wordt de komende jaren alleen maar zwaarder belast. In de toekomst focussen we daarom op het verminderen van afval op onze milieustraat en het duurzamer inzamelen van grof afval aan huis.

Het milieustation is eigendom van de gemeente Venray en wordt geëxploiteerd door een afvalbedrijf (in 2024 is dit Renewi). Het milieustation oogt verouderd. Het gebouw heeft onderhoud nodig en er zijn aanpassingen nodig aan de logistiek rondom het milieustation. Niet alleen om te zorgen dat inwoners beter scheiden, maar ook om de veiligheid te verbeteren. Regelmatig staan er wachtrijen op de openbare weg, wat gevaarlijke situaties oplevert. Kortom: het milieustation heeft een upgrade nodig.

Circulair ambachtscentrum

Landelijk zien we een trend die de gemeente Venray kan helpen twee vliegen in één klap te slaan. Namelijk de benodigde upgrade van ons milieustation en deze zo inrichten dat het voorkomen van grof afval een grote rol krijgt: via een circulair ambachtscentrum. Dat is een milieustation dat onder meer de functie heeft van kringloopwinkel en reparatieplek of een netwerksamenwerking van (lokale) partijen met als doel hergebruik en reparatie te bevorderen. Het ontwikkelen van een circulair ambachtscentrum wordt gestimuleerd – en gesubsidieerd – door de Rijksoverheid. Onderdeel van het Nationaal Programma Circulaire Economie is een landelijk dekkend netwerk van circulaire ambachtscentra in 2030.

In een dergelijk centrum werken meerdere (lokale) partijen samen aan het verminderen van afvalstromen en het realiseren van product- en materiaalhergebruik. Door lokale initiatieven te betrekken vergroot je bewustwording en creëer je afzet voor de circulaire materialen. Hoe dichterbij, hoe beter. In al bestaande ambachtscentra wordt de deeleconomie gestimuleerd, krijgen inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt een rol in het demonteren en repareren en gebruiken onderwijsinstellingen de materialen op de milieustraat om bepaalde beroepen te onderwijzen.

Het bewegen richting de werkwijze van een circulair ambachtscentrum is van groot belang om het scheidingspercentage van grof huishoudelijk afval te doen stijgen. Een haalbaarheidsonderzoek voor een circulair ambachtscentrum geeft een goed beeld of dit voor Venray vooral een stip op de horizon is of dat het in de nabije toekomst al een realiteit kan worden. Welke knelpunten en uitdagingen zijn er rondom de business case, locatie en wetgeving? Welke commerciële en maatschappelijke partners zijn nodig? Als er grotere investeringen nodig zijn bij de uitvoer van een dergelijk scenario, doen we hiervoor een voorstel aan de raad.

Ons milieustation trekt jaarlijks zo'n 50.000 bezoekers en vormt dus ook een visitekaartje van de gemeente. Door het hervormen van het milieustation kan het een plek worden waar inwoners juist graag naartoe gaan en waar zij zien hoe waardevol de spullen zijn die ze brengen.

Doel 3:

In 2035 is het scheidingspercentage van het grof huishoudelijk afval opgelopen van de huidige 82% tot 95%.

Voorbeeldmaatregelen: het optimaliseren en laagdrempeliger maken van het ophalen van **grof huishoudelijk afval aan huis**. Denk ook aan een grotere rol voor het Repair Café en de kringloopwinkels.

Focusthema 4: Huidig inzamelsysteem verder optimaliseren

Sinds 1 maart 2022 is er een nieuw inzamelsysteem voor het fijn huishoudelijk afval. Qua milieuwinst is er sindsdien een grote slag geslagen. Gemeente Venray bevindt zich hiermee in de groeiende groep gemeenten waar minder dan 100 kilogram restafval per inwoner per jaar wordt ingezameld. Het serviceniveau is gestegen doordat er meer en vaker aan huis ingezameld wordt. Uit de inwonerspeiling van maart 2023 blijkt dat de gemeente goede rapportcijfers krijgt voor de wijze waarop het afval wordt ingezameld. De rapportcijfers liggen tussen de 7.0 (PMD hoogbouw) en 8.3 (GFT+E laagbouw).

Nog even de belangrijkste resultaten van het nieuwe inzamelsysteem op een rij:

- Het PMD dat we kunnen recyclen is met 60% gestegen;
- Het ingezamelde restafval is met de helft afgenomen;
- Er is 2,5 keer meer GFT+E ingezameld aan huis.

Wel liggen er nog uitdagingen op het gebied van gedragsverandering. Niet overal houden inwoners zich aan de regels voor het aanbieden van afval. Overigens worstelt iedere gemeente wel op de een of andere manier met afvaldumpingen, bijplaatsingen bij ondergrondse containers en te vroeg aangeboden afval. Met de juiste inzet van communicatie, afvalcoaching en handhaving, proberen we de overlast van afval zoveel mogelijk te beperken en de goede scheidingsresultaten te behouden. Onderling wisselen gemeenten hierover regelmatig ervaringen uit.

In de komende tien jaar blijven we naast afvalpreventie, kwaliteit en grof afval ook inzetten op het vasthouden en waar mogelijk zelfs verbeteren van de goede scheidingsresultaten. Dit is alleen mogelijk als het draagvlak onder inwoners groot blijft. Daarvoor is het noodzakelijk dat we laten zien waaróm afval zo waardevol is en dat we natuurlijk blijven werken aan een schoon straatbeeld.

Doel 4:

- In 2035 is het scheidingspercentage van het fijn huishoudelijk afval minimaal 85%.*
- In 2035 zijn inwoners tevreden en beoordelen zij het inzamelsysteem (vergelijkbaar met de inwonerspeiling uit 2023) minimaal met een 7,5.*

Voorbeeld: structurele inzet van een **afvalcoach** is een belangrijk middel om overlast terug te dringen, voorlichting te geven en de kwaliteit van de grondstoffen te bewaken.

⁶ Zie de Evaluatie afvalbeleid 2013-2025 uit 2023.

⁷ Zie bijlage 1 van de Evaluatie afvalbeleid 2013-2025.

⁸ Meest recente cijfer is van 2022, toen was dit 82%.

5. STRATEGISCHE AANPAK

Hoe gaan we onze doelen bereiken? Hieronder formuleren we onderdelen van de strategie die we de komende tien jaar inzetten bij de uitvoering. Concrete operationele maatregelen die hierbij horen volgen in een uitvoeringsprogramma en gelden meer voor de korte termijn. De strategie vormt de leidraad richting een circulair Venray.

1. Basis op orde

Grondstoffen moeten zo schoon mogelijk (zonder vervuiling) aangeboden worden voor recycling. Daarbij hebben we de hulp van onze inwoners hard nodig. Voor velen is het scheiden van afval gelukkig al heel gewoon. Drie belangrijke factoren zijn hierin bepalend voor ons gedrag.

- Motivatie: gewenst gedrag tonen vanuit intrinsieke wil, omdat men bewust is van het belang ervan of vanwege andere argumenten die aansluiten bij de doelgroep.
- Capaciteit: gewenst gedrag kunnen tonen, waarvoor men over de juiste kennis en vaardigheden moet beschikken.
- Gelegenheid: de mogelijkheden moeten er zijn om het gewenste gedrag te kunnen vertonen. Het gewenste gedrag is bij voorkeur ook een gemakkelijke en logische optie.

Als een van deze factoren niet aanwezig is, dan lukt het niet goed om afval te scheiden. Ook moet eerst 'capaciteit' en 'gelegenheid' op orde zijn voordat we iets aan de motivatie doen. Via dit beleidsplan streven we ernaar dat alle drie de elementen aanwezig zijn, waardoor inwoners in staat zijn om de grondstoffen op de juiste wijze aan te bieden.

Voorbeeld gelegenheid: Het opnemen in de aanbesteding voor GFT+E zuilen van een maximale inwoorhoogte, om de zuil voor zoveel mogelijk (hoogbouw)bewoners toegankelijk te maken.

2. Duidelijk communiceren

Om de motivatie en de capaciteit te vergroten bij inwoners, gaan we strategisch communiceren met argumentatie en informatie die aansluit bij de leefwereld van de doelgroep. Hierbij hoort ook dat de gemeente de taak heeft om de inwoners te laten zien dat afval een waardevolle grondstof kan zijn. Door de resultaten van afval scheiden duidelijk te maken, geven we hier een invulling aan. Waar mogelijk sluiten we qua communicatie aan op landelijke of provinciale campagnes (ook vanuit kostentechnisch oogpunt). Soms is het juist goed om communicatie op maat te creëren, bijvoorbeeld bij bepaalde doelgroepen of op locaties waar veel afvaloverlast is. Meertalige communicatie is al onderdeel van ons foldermateriaal, maar kan nog verder uitgebreid worden. Ook liggen er nog mogelijkheden voor gedragsinterventies, om ongewenst afvalgedrag bij te sturen. De gemeente onderzoekt welke methoden passend zijn op welke plek.

Voorbeeld: de invoering van een automatische vertaalfunctie in de Afvalapp, waardoor de informatie in alle talen verkrijgbaar is.

3. Een persoonlijke aanpak

Lang niet alle inwoners volgen onze communicatiekanalen of lezen brieven van de gemeente. Persoonlijk contact met inwoners is daarom belangrijk. Dat brengt de gemeente dichterbij de inwoners. Met een afvalcoach maak je dit mogelijk. Ook ben je als gemeente dan niet alleen maar aan het 'zenden', maar kun je ook veel informatie ophalen bij de inwoners. Dit geeft waardevolle inzichten waarmee we ons (afval)beleid kunnen verbeteren. In de wijken waar men overlast ervaart van afval is dit vaak niet het enige probleem. Het afval is een symptoom. Inwoners die in de 'overlevingsstand' zitten, hebben vaak andere zaken aan hun hoofd. Daarnaast ontbreekt het ook vaak aan de binding met de buurt. Onderliggende bredere sociale problematiek is dan de oorzaak van afvaloverlast en dat vergt een integrale aanpak. Door met inwoners over deze problematiek te praten, krijgt de afvalcoach inzicht in de drijfveren achter het verkeerde aanbodgedrag en kan de coach samen met de bewoners maatwerkoplossingen bedenken. Een persoonlijke benadering creëert zo ook draagvlak.

Voorbeeld: gedurende een actieperiode in 2023 in de wijk Brukske met intensieve afvalcoaching in combinatie met handhaving, is het aantal te vroeg aangeboden PMD-zakken in de wijk met 40% gedaald.

Een afvalcoach heeft in veel andere gemeenten, en inmiddels dus ook in Venray, bewezen de verbindende schakel te zijn alvorens over te gaan op handhaving. De afvalcoach komt immers in de huiskamers van de Venraynaren en vormt zo de voelspriet van de gemeente. Door aan een schoner Venray te werken vanuit deze positieve benadering, is de inzet van buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) minder snel nodig. Tijdens de inwonerspeiling van 2023 geeft 1 op de 10 huishoudens in de laagbouw en 1 op de 4 in de hoogbouw aan dat ze behoefte hebben aan een afvalcoach. Het college moet na de zomer (2024) nog besluiten over de inzet van een afvalcoach na afloop van de huidige pilot.

4. Participatie van inwoners

Zonder medewerking van de inwoners kunnen we onze doelstellingen onmogelijk halen. Hoe meer betrokkenheid we creëren bij de inwoners, hoe groter de kans dat ze nog beter meewerken aan het voorkomen, scheiden en aanbieden van hun afval. Via het wijkraden- en dorpsradenoverleg, scholen en andere platformen gaan we actief contact zoeken met onze inwoners bij de uitvoering van het grondstoffenplan. Met name op het gebied van afvalpreventie en het hergebruiken van grof afval zijn hier mogelijkheden. Zijn er lokale initiatieven die bijvoorbeeld het materiaal op ons milieustation zouden kunnen hergebruiken? Of kunnen we scholieren laten ervaren wat van deze materialen gemaakt kan worden door het gebruik van vakmanschap? Er zijn nog genoeg mogelijkheden om inwoners te betrekken bij het grondstoffenbeleid, waarmee we ook de bewustwording vergroten dat afval waardevol is.

5. Handhaving structureel onderdeel

Vanuit verschillende hoeken klinkt al langer de roep om streng op te treden tegen afvaloverlast door middel van handhaving. Met name als het gaat om de verkeerde wijze van het aanbieden van PMD-afval. De afvalcoach heeft niet de bevoegdheid om na herhaaldelijke uitleg ook een boete op te leggen. Dat is ook niet het doel van een afvalcoach. We zien handhaving dan ook als een onmisbaar, aanvullend instrument binnen het grondstoffenbeleid. Vanuit de afvalbegroting gaat er ook al een deel naar de BOA's van onze gemeente. De komende jaren is er een structurele inzet nodig van BOA's om gedrag bij te sturen en overlast binnen de perken te houden. Sancties zijn niet altijd mogelijk, maar alleen zichtbaarheid kan al een verschil maken. Het strategisch inzetten van handhaving is daarom ook onderdeel van dit beleidskader. Daarnaast onderzoeken we het invoeren van een bestuurlijke boete binnen de gemeente. Hiermee komt de nadruk meer te liggen op bestraffen in plaats van handhaving.

6. Flexibel zijn richting de toekomst

Zoals in hoofdstuk 2 geschetst zijn er continu ontwikkelingen om rekening mee te houden. Denk aan veranderende en verbeterde technieken ten aanzien van sorteren en recyclen, uitbreiding van producentenverantwoordelijkheid en strengere eisen aan producten. Als gemeente richten we de inzameling zo in dat deze flexibel kan inspelen op de veranderende vraag naar en aanbod van grondstoffen. Met name voor het milieustation is dit belangrijk. Ook in de komende tien jaar zullen veranderingen zich voordoen. De gemeente zal continu inventariseren of het nodig is om de inzameling aan te passen. Denk bijvoorbeeld aan textiel, waar het nog onduidelijk is welke rol kledingwinkels straks krijgen in de inzameling. We houden rekening met de toekomst bij het afsluiten van nieuwe contracten en de aankoop van (ondergrondse) containers. Om op de hoogte te blijven van alle ontwikkelingen blijven we als gemeente aangehaakt op regionaal niveau (samenwerking buurgemeenten), provinciaal (AfvalSamenwerking Limburg) en landelijk niveau (via de Koninklijke Nederlandse vereniging voor afval- en reinigingsdiensten (NVRD) en VNG, maar ook het VANG-programma van o.a. Rijkswaterstaat).

7. Monitoring op doelen

De doelstellingen in dit beleidsplan (hoofdstuk 4) geven ons een houvast om de komende jaren te monitoren hoe het gaat. Het zijn forse ambities, maar niet geheel onrealistisch. Welke resultaten behalen we en komen we daarmee dichterbij deze doelstellingen? Daarom zijn de doelen SMART geformuleerd en gaan we deze periodiek monitoren. In het uitvoeringsprogramma maken we tussenfasen door de 10 jaar op te delen en tussentijdse evaluaties in te plannen. Binnen de *Plan, Do, Act, Check* cyclus is het periodieke 'check'-moment dus van belang om te peilen hoe we ervoor staan en waar het nodig is om bij te sturen. Dit hangt ook samen met het eerdere punt 'flexibel zijn richting de toekomst'. Ook doet de gemeente Venray eens in de zoveel jaar mee aan de 'Benchmark Huishoudelijk Afval', waarmee we de resultaten van onze gemeente tegen die van andere vergelijkbare Nederlandse gemeenten kunnen afzetten.

Team Afval maakt gebruik van een Power BI-dashboard waarin alle inzamelcijfers en andere relevante data gemonitord worden. Hiermee kunnen we grotendeels ook de doelen uit het Grondstoffenbeleidsplan monitoren.

6. UITVOERINGSPROGRAMMA

Na het vaststellen van een Grondstoffenbeleid gaan we aan de slag met de ontwikkeling van een uitvoeringsprogramma. Nadat de visie, ambities en strategie zijn vastgesteld, weten we aan welke tactieken we kunnen denken om de doelen te halen (zoals in de voorbeelden). In het uitvoeringsprogramma omschrijven we de maatregelen die we nemen, de acties die dit vergt, de bijbehorende kosten, benodigde capaciteit en looptijd van de realisatie.

Gezien de abstractie en lange looptijd van het Grondstoffenbeleidsplan is het niet mogelijk een bijbehorend financieel plaatje te schetsen. In het uitvoeringsprogramma maken we de kosten wel zoveel mogelijk inzichtelijk. Dit doen we waar het kan vanuit bestaande budgetten. Enerzijds gaan we namelijk kosten maken voor bepaalde initiatieven, waarbij we als het goed is aan de andere kant kosten besparen door een betere kwaliteit van grondstoffen en vermindering van de hoeveelheid (rest)afval. Als blijkt dat kosten niet uit bestaande budgetten gedekt kunnen worden, volgen losse voorstellen richting het college of de raad.

Een circulair Venray is een gedeelde opgave, waarbij we in het uitvoeringsprogramma dan ook actief op zoek gaan naar lokale partijen en betrokken inwoners die kunnen participeren in de maatregelen die nodig zijn om onze doelen te behalen. Uiteraard zorgen we voor een goede afstemming met het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie.

